

MEDELANDEN FRÅN
SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN

ÅRGÅNG XVIII

DEN 13 MARS

N:R 28

1933

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: REINHOLD NAUCLÉR

VERKSAMHET UNDER ÅR 1932

SKRIVELSER TILL BEHANDLING

VID

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS
ORDINARIE STÄMMA DEN 23 MARS 1933

STYRELSENS BERÄTTELSE FÖR ÅR 1932

STYRELSENS SKRIVELSE ANGÅENDE ÄNDRING AV
STADGARNAS §§ 4, 21 och 22

FÖREDRAG OCH DISKUSSIONER VID AVDELNINGARNAS
SAMMANTRÄDEN UNDER ÅR 1932

REVISORERNAS BERÄTTELSE FÖR ÅR 1932

VALKOMMITTÉNS FÖRSLAG TILL KANDIDATER VID
ENLIGT STADGARNAS § 16 FÖRESKRIVNA VAL

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS FASTIGHETSAKTIE-
BOLAGS STYRELSE- OCH REVISIONSBERÄTTELSE
FÖR ÅR 1932

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS HANDLINGAR 252

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS VERKSAMHET UNDER ÅR 1932.

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningen får härmed avgiva berättelse över föreningens verksamhet under år 1932.

1. Ledamöter.

Den under år 1932 tilltagande depressionen har jämte avsaknad av föreningens egna lokaler under »värtermi-
nen», på grund av försening av byggnadsarbetena efter
1931 års eldsvåda, inneburit hinderliga moment för ny-
rekrytering av ledamöter. Trots detta har dock tillväxten
hållit sig uppe ganska nöjaktigt och sammanträdena hava,
även då de måst under första halvåret förläggas å främ-
mande lokaler, i allmänhet varit talrikt besökta.

Antalet under året nyinträdda ledamöter uppgår till
140 st., varav 81 st. förutvarande medlemmar av Tek-
niska högskolans studentkår, vilka vunnit ledamotskap
genom anmälan enligt stadgarnas § 4. Dessutom hava
15 st. förutvarande ledamöter återinträtt.

Genom döden har föreningen, såvitt känt, förlorat 35
ledamöter under år 1932, nämligen:

RYD, GUSTAF ADOLF, ingenjör.
CARLSON, CARL LORENS, bergsingenjör, direktör.
FRIES, JÖNS ELIAS, civilingenjör.
WINCRANTZ, KARL FREDRIK, direktör.
ALVRING, OSCAR W. A:SON, ingenjör.
GRÖNDAHL, GUSTAF, ing., fil. hedersdoktor.
KREUGER, IVAR, civilingenjör.
ENGSTRÖM, IVAR ALPHONS, marindirektör.
HELLEBERG, TEODOR. f. d. överstelöjtnant VVK.
LARSSON, ERIK GUSTAF, ingenjör.
ÅBERG, NILS GUSTAF (GUSTEN), civilingenjör.

PERSSON, NILS, diplomingenjör.
 KJELLSTRÖM, ADOLF WILHELM, civilingenjör, arkitekt.
 GERDHEM, KARL WILHELM, civilingenjör.
 SUNSTRÖM, KARL JOHAN, f. d. överingenjör.
 SJÖHOLM, ANDERS MAGNUS CHRISTIAN, bergsingenjör, direktör.
 NYCANDER, OSCAR JOHAN TEODOR, civilingenjör, direktör.
 LINDSTRÖM, PER EMANUEL (MANNE), civilingenjör.
 UGGLA, ALBERT ERLAND, direktör.
 HESSELIUS, EYALD WILHELM JULIUS, ingenjör.
 PROLLIUS, BERNHARD ADOLF OTTO, direktör.
 CHARLEVILLE, JOHAN REINHOLD, bergsingenjör, brukspatron.
 GRANGE, ERNST FOLKE L:SON, civilingenjör.
 WIDERSTRÖM, KARL EMANUEL, generalkonsul.
 ÖFVERSTEN, ADOLF (ADDE) A:SON, civilingenjör.
 HULTMAN, CARL AXEL VILHELM, civilingenjör, f. d. telefondirektör.
 GLOSEMEJER, HEINRICH THEODOR (TUTTE), major VVK.
 RAMSAY, HENRIK GUSTAF ALLAN, diplomingenjör.
 ÅNGSTRÖM, CARL, civilingenjör.
 ÅSTRÖM, CARL ERIK, civilingenjör.
 GIBSON, JOHN JAMES, civilingenjör.
 ELLIOT, HANS OTTOSSON, kaptan VVK, stadsdirektör.
 EKWALL, NILS RICHARD R:SON, överste, överdirektör.
 BERGSTRÖM, FRITZ JOHAN EUGÉN, ingenjör.
 SEBENIUS, JOHAN UNO, bergsingenjör.

Stadgad årsavgift har erlagts av 3 024 st. ledamöter. Av dessa voro 1 614 st. bosatta i Stockholm med omnejd, 1 213 st. annorstädes i Sverige och 197 st. i utlandet. Vid 1932 års utgång funnos 104 st. ständiga ledamöter och hela antalet röstberättigade var 3 336 st., eller 13 mer än vid 1931 års slut.

2. Styrelse och funktionärer.

Föreningens styrelse har under år 1932 utgjorts av

Ordinarie ledamöter:

av Föreningen å stämman valda:

HULDT, KRISTOFFER, direktör, föreningens ordförande, 32.
 FORSBERG, UNO, direktör, förste vice ordförande, 32.

MAGNUSON, GUNNAR, civilingenjör, andre vice ordförande, 32.
 WESTERBERG, STEN A:SON, direktör, 30.
 WAHRGREN, RAGNAR, direktör, 32.
 VELANDER, EDY, civilingenjör, 32.

av Avdelningarna valda:

LINDHAGEN, MANNE, direktör, 31.	} valda av avdelningen för Mekanik.
LUNDBORG, BROR, överingenjör, 31.	
BORGQUIST, W., överdirektör, 31.	} valda av avdelningen Svenska Elektroingenjörsföreningen.
FORSSBLAD, NILS, direktör, 30.	
WALLANDER, SVEN, arkitekt, 32.	} valda av avdelningen Svenska Arkitektföreningen.
SUNDAHL, ESKIL, arkitekt, 31.	
SERRANDER, MAURITZ, major, 30.	} valda av avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst.
WRETLIND, E. PAUL, civilingenjör, 31.	
GRABE, ALF, myntdirektör, 32.	} valda av avdelningen för Kemi och Bergsvetenskap.
SIEURIN, EMIL, direktör, 32.	
SCHOERNER, YNGVE, marinöverdirektör, 31.	} valda av avdelningen för Skeppsbyggnadskonst.
NORDSTRÖM, VILHELM, civilingenjör, 31.	
BORELIUS, G., professor, 30.	} valda av avdelningen för Teknisk Undervisning.
FELLENIUS, W., professor, 31.	
FREDRIKSSON, NILS, undervisningsråd, 31.	} valda av avdelningen för Industriell Ekonomi o. Organisation.
BERTHELIUS, FR. civilingenjör, 31.	

Suppleanter:

av Föreningen å stämman valda:

BOETHIUS, PER, direktör, 31.
 HJORTH, RAGNAR, byggnadsråd, 30.
 LEMOINE, SIFFER, 1:ste byråingenjör, 32.
 RICHERT, GÖSTA, civilingenjör, 32.
 WIJKANDER, EVERT, bergsingenjör, 32.

av Avdelningarna valda:

NORDSTRÖM, H. F., tekn. d:r, 31.	vald av avdelningen för Mekanik.
ERICSON, HELGE, civilingenjör, 31.	vald av avdelningen Svenska Elektroingenjörssällskapet.
CLASON, GUSTAF, arkitekt, 32.	vald av avdelningen Svenska Arkitektföreningen.
VON GREYERZ, WALO, major, 32.	vald av avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst.
LAQUIST, ORVAR, civilingenjör, 32.	vald av avdelningen för Kemi och Bergsvetenskap.
IJUNGZELL, NILS, civilingenjör, 30.	vald av avdelningen för Skeppsbyggnadskonst.
DAHL, HJALMAR O., professor, 31.	vald av avdelningen för Teknisk Undervisning.
KÄRNEKULL, OLOF, överingenjör, 31.	vald av avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation.

Vidare hava fungerat som:

Revisorer:

Ordinarie:

GUSTRIN, AXEL, förste byrådirektör, 28.
ALMQVIST, HARALD, civilingenjör, 30.
JANSSON, G. HERMAN, kapten, 30.

Suppleanter:

WÆRN, FREDRIK, civilingenjör, 28.
GUSTAFSSON, EMIL, bergsingenjör, 30.

Ceremonimästare:

WRETLIND, E. PAUL, direktör.

v. Ceremonimästare:

BENDZ, STELLAN, direktör.

3. Sammanträden.

Antalet sammanträden inom föreningen har under år 1932 uppgått till 64, nämligen årsmötet i Stockholm den 17 och 18 mars, 2 stämmor, 4 allmänna sammanträden med föreningen i dess helhet, varav ett i form av utflykt till Västerås och 57 avdelningssammanträden, sålunda fördelade:

Avd. för Mekanik	7 st.
» Svenska Elektroingenjörssällskapet	14 »
» Svenska Arkitektföreningen	10 »
» för Väg- och Vattenbyggnadskonst	10 »
» » Kemi- och Bergsvetenskap	9 »
» » Skeppsbyggnadskonst	2 »
» » Teknisk undervisning	2 »
» » Industriell ekonomi och organisation	3 »

Härvid äro inberäknade årsmötet i Avdelningen för Mekanik den 28 maj, Svenska Elektroingenjörssällskapets gemensamt med Ingeniörsvetenskapsakademien anordnade specialmöte den 3 maj och Avdelningens för Väg- och Vattenbyggnadskonst årsmöte den 14 nov.

Föreningens styrelse har under året sammanträtt 9 gånger. Dessutom har presidiet 2 gånger under året sammanträtt med representanter för Ingeniörsvetenskapsakademien samt föreningsavdelningarnas ordförande och sekreterare för diskuterande av arbetsprogramfrågor.

4. Kommittéer.

Av nedanstående sammanställning framgår, vilka kommittéer inom föreningen, som under år 1932 avslutat sin verksamhet, resp. vid årets slut ännu fungerade:¹

1. *Avslutade under år 1932.*

	Avd.	Tills. år.
Praktikkommittén (med representanter även för ett flertal korporationer och andra föreningar)	Styr.	1931

¹ Kommittéer och delegationer för beredande av föreningens eller avdelningarnas inre angelägenheter äro i regel här ej medtagna.

	Avd.	Tills. år
Bibliotekskommittén	Styr. o. samtl. avd.	1932
Kommittén för utarbetande av ordlista inom hiss- och transporttekniken	M.	1922
Mättransformatorkommittén	E.	1926
Kommittén för fråga om anvisningar rö- rande personbefordran i gruvor och sten- brott	E. K-B	1932
Kommittén för Nordisk Byggn.dag i Fin- land 1932	A.	1931
Väg- och vattenbyggnadstaxekommittén (för omarbetning av handbok II).....	V.	1923
Kommittén för fråga om väg- och vatten- byggnadsstyrelsens omorganisation.....	V.	1932
Väglagkommittén.....	V.	1932
Kommittén för kontrakt om vägunderhåll (i samarb. med andra sakkunniga).....	V.	1932

2. *Ännu fungerande vid utgången av år 1932.*

Vagn Tippningskommittén	Styr.	1929
Ingenjörsanställningskontraktkommittén	Styr.	1929
Biblioteks nämnden	Styr. o. alla avd.	1932
Normkommittén för provning av ånganlägg- ningar (med 5 subkommittéer).....	M.	1925
Normkommittén för provning av förbrän- ningsmotoranläggningar	M.	1925
Normkommittén för provning av vattentur- biner och pumpar (med 2 subkommittéer)	M.	1925
Normkommittén för provning av kompres- sor och fläktar.....	M.	1925
Kommittén för ånga av mycket höga tryck (tills. med I. V. A. m. fl.).....	Styr., M. K-B.	1924

4 st. standardiseringskommittéer, nämligen: för konstruktionsfrågor	M.	1923
» verkstads- och verktygsfrågor.....	M.	1923
» skruvar och muttrar	M.	1923
» toleransfrågor	M.	1923
Svenska elektriska kommittén	E.	1907 (1927)

	Avd.	Tills. år
Kraftledningskommittén	E.	1911
Överströmskommittén	E.	1912
Åskledarekommittén	E.	1921
Oljenormkommittén (tills. med Sv. Elektr.- verksfören. SEF kommission Nr 5)	E.	1924
Radiokommittén	E.	1925
Jorduppvärmningskommittén	E.	1929
Svenska kommittén för Nordiska Elektro- tekniska Kommissionen	E.	1931
Arkitekttaxekommittén	A.	
Arkitekturtävlingskommittén	A.	1929
Kommittén för samarbete mellan svenska arkitektföreningarna (tills. med andra fören.)	A.	1930
Kommittén för Nordiska arkitektmötet 1933	A.	1932
Byggnadsmaterialutställningskommittén (jänte andra sammanslutn.)	A.	1932
Kommittén för utredning om kompetens för mättingsman i stad	V.	1924
Byggherre-Konsulterande Ingenjör-Entrepren- örkommittén (Entreprenadkom:n)	V.	1928
Betongnormkommittén (Sv. T. F:s repr. i en av statens tekn.verk uts. sakk.-deleg.) ...	V.	1931
Väg- och broentreprenadkom:n (i samråd med repr. för Sv. Byggn.entr.fören. m. fl.)	V.	1931
Kommittén för frågan om undervisning i vägteknik	V.	1932
Fönsterglaskommittén.....	A., K-B.	1925
Bestyrelsen för XIII allm. svenska kemist- mötet	K-B	1932

5. **Samarbete med andra tekniska föreningar m. m.**

Samarbetet mellan de nordiska ingenjörsföreningarna har bl. a. lett till att s. k. utbytesföredrag förekommit i Svenska Teknologföreningen av ingenjör PER KAMPMANN från Danmark och diplomingenjör HARALD FRILUND från Finland, varemot från Sverige ordnats föredrag inför Dansk Ingenjörförening av byrådirektör T. TÖRJESON och i Helsingfors för de båda ingenjörsföreningarna där av överingenjör E. A. FORSBERG.

Genom sin avdelning Svenska Arkitektföreningen har Svenska Teknologföreningen medverkat vid Nordisk Byggnadsdag i Helsingfors. Samma avdelning har även tillsammans med Konsthögskolan, Byggnadsföreningen och Tekniska högskolan varit inbjudare till tvänne föredrag av arkitekt Hannes Meyer.

Vid invigningen av ingenjörshuset i Oslo representerades föreningen av sin ordförande, direktör KRIST. HULDT, vid ett högtidssammanträde i Dansk Ingeniørförening av bergsingenjör INGE ERICHS och vid »Internationale Vereinigungs für Brückenbau und Hochbau» första kongress i Paris maj 1932 av major ERNST NILSSON.

Vidare har föreningen varit företrädd vid Trollhättans Ingenjörsklubb 25-årsjubileum av generaldirektör G. MALM, vid Tekniska Samfundets i Göteborg 50-års jubileum av byråchef K. A. FRÖMAN samt vid Norrköpings polytekniska förenings textildag och Tekniska föreningens i Eskilstuna årsmöte av civilingenjör R. NAUCLÉR.

I Svenska Väginstitutets direktion har föreningen representerats av överste R. EKWALL, på grund av avsägelse senare ersatt av civilingenjör JOSEF GENDT, samt civilingenjör NILS WIBECK.

Föreningens representant i nationalkommittén för världskraftkonferenser har varit direktör KRIST. HULDT.

Till representanter för Svenska Teknologföreningen i styrelsen för Tekniska Museet för fyra år hava utsetts major R. SMEDBERG, byråchef K. A. FRÖMAN och marin-direktör GUSTAF HALLDIN.

Avd. Svenska Arkitektföreningen har under året varit företrädd av representanter i Svenska Slöjdföreningens styrelse, Samfundets för hembygdsvård styrelse och Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

6. Medlemskap i andra föreningar m. m.

Föreningen har under 1932 varit korporativ medlem i Intern. Verband für gewerb. Rechtsschutz; Assoc. perm. des Congrès de Navigation; Förbundet för svensk upplysningsfilm; Intern. Verein. für Brückenbau und Hochbau;

Föreningen har vidare varit representerad i Sveriges Tekniskt-Industriella Skiljedomsinstituts fullmäktige (Styr.); Styrelsen för Tekniska museet (Styr.); Svenska Nationalkommittén för världskraftkonferenser (Styr.); Comité permanent international des Architectes (Avd. A).

Till Föreningen för hembygdsvård hava under året varit anslutna föreningens avdelningar Svenska Arkitektföreningen, Svenska Elektroingenjörföreningen, för Väg- och Vattenbyggnadskonst samt för Kemi och Bergsvetenskap.

Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst är även korporativ medlem i Sällskapet för fotometri.

7. Stadgar, ordningsregler och arbetsordningar.

Stadgar och ordningsregler hava icke undergått någon förändring under året, liksom icke heller avdelningarnas arbetsordningar. Ett förslag till ny arbetsordning för avdelningen Svenska Arkitektföreningen har från avdelningen inkommit till styrelsen, som dock icke slutbehandlat desamma under året.

8. Föreningslokal.

Den 1 maj 1932 kunde föreningens restaurantlokaler ånyo tagas i användning, inberäknat en nyanlagd takterrass, som blivit mycket omtyckt. Klubbtrum och sammanträdes-sal blevo något senare färdigställda och invigdes vid extra allmänt sammanträde den 7 september.

Stora sammanträdesalen har vunnit i hög grad genom borttagande av det låga taket i entréen.

Genom ianspråktagande för föreningens del även av den tidigare av Institutet för svensk utlandstjänst disponerade lokalen hava vunnits dels ett nytt, trevligt ny-möblerat kommittérum, till ersättning för det smala rum, som låg vid sidan av gången till kansliet, nu utlagt till en ljus hall, dels ett biljardrum med såväl carambol-som pyramidbiljard, vilka hastigt blivit populära och tagits i flitigt bruk.

Bland nya inredningsföremål kan även nämnas ett s. k. filmbandskiptikon av arkitekt SELLMANS modell.

Restauranten har efter ombyggnaden överlåtits på arrende till fru S. WARD, som genom att hålla ett gott bord och låga pris avsevärt höjt frekvensen å ingenjörernas egen klubbrestaurant, vilken nu med fog kan kallas både hemtrevlig och värdig.

9. Teknisk Tidskrift.

Utgivningsplanen för Teknisk Tidskrift har bibehållits i huvudsak oförändrad, men vissa inskränkningar å textutrymmet hava av ekonomiska skäl blivit nödvändiga.

Antalet textsidor har varit:

	Antal textsidor		
	år 1930	1931	1932
Veckoavdelningen	732	670	488
Bergsvetenskap	98	92	96
Elektroteknik	240	212	192
Kemi	94	94	96
Mekanik	168	156	158
Skeppsbyggnadskonst	96	92	94
Väg- och Vattenbyggnadskonst ...	166	162	148
	1 594	1 478	1 272

Inga ändringar beträffande redaktionen hava förekommit. Ifråga om Teknisk Tidskrifts ekonomi hänvisas till här bifogade tablåer.

10. Resestipendium.

Ahlsellska stipendiet för år 1932 har tilldelats civilingenjören, löjtnant FOLKE BRUNDIN för att bereda denne tillfälle att i Dresden, Prag, Wien och Leipzig studera trafikordningar, innefattande såväl åtgärder för reglering av gatutrafik, som även trafikmedel för masstrafik (spårvägar, omnibussar, »undergrounds»).

11. Övriga inom föreningen behandlade viktigare ärenden.

Vid årsmötet, som hölls i Stockholm den 17 och 18 mars upptog programmet;

»Realiteter bakom de senaste händelserna i Ostasien», föredrag av major HUGO VON HEIDENSTAM, diskussioner

om »Distributionens rationalisering» med inledningsföredrag av direktör ASSAR GABRIELSSON och om »Olja eller bensin» med inledningsföredrag av professor E. HUBENDICK och docent E. NORLIN; »Ångkraft inom industriell drift i Finland», föredrag av diplomingenjör HARALD FRILUND samt »Vattenkraft och ångkraft i den allmänna kraftförsörjningen», föredrag av driftschefen K. G. LJUNGDAHL. Efter de två sista föredragen följde en givande diskussion om kraftförsörjningsfrågor.

Årsmötesbanketten blev på grund av de tryckta konjunkturerna inställd.

Vid föreningens övriga allmänna sammankomster hava förekommit följande föredrag m. m.

Vid ordinarie allmänt sammanträde den 17 februari: Föredrag av ingenjör PER KAMPMANN om de svensk-danska järnvägsbyggnaderna i Turkiet och av ingenjör BENGT SJÖLIN om den av Nydqvist & Holm A.-B. till Turkiet levererade rullande järnvägsmaterialen. Vid stämman den 17 mars: »Några vägar för tillgodogörande av den tekniska pressen», föredrag av civilingenjör FRITHIOF F:SON HOLMGREN med åtföljande diskussion samt efter supén en kåserande, med skioptikonbilder illustrerad reseskildring av civilingenjör BO HELLSTRÖM: »Djungel, djur och maharadjer». Vid extra allmänt sammanträde den 7 september invigdes de nyrestaurerade lokalerna, varvid arkitekten, professor CARL BERGSTEN, gav en kort orientering angående förändringarna, varefter arbetschefen kapten CARL THULIN lämnade en fyllig redogörelse för arbetena med reglering av slussområdet i Stockholm. Den 21 september företogs per järnväg en »höstutflykt» till Västerås med ett 70-tal deltagare från Stockholm, varjämte minst lika många anslöto sig i Västerås. Programmet upptog besök i Statens ångkraftverk med mottagningsanförande av generaldirektör G. MALM, föredrag av kraftverksdirektör K. G. LJUNGDAHL och demonstration under ledning av denne och driftchefen TH. STRAND. Efter lunch besågs Allmänna Svenska Elektriska A.-B:s verksstadsanläggningar, där direktör S. EDSTRÖM välkomnade och överingenjör R. LILJEBLAD höll orienteringsföredrag före den stora rondan. Slutligen hann man med en rundtur i bilar och bussar, varvid under ledning av byggnads-

chefen G. SMITH och arkitekten ERIK HAHR bl. a. besågos djuphamnsanläggningen och den nya begravningsplatsen, varefter en festlig middag intogs å Stadshotellet, under A. S. E. A:s gästfria värdskap. Vid ordinarie allmänt sammanträde den 21 oktober diskuterades »Gratisförslagen inom entreprenadväsendet och industrien» med inledningsanförande av överingenjör RUNO HELLBORG, varefter följde ett föredrag av direktör SIGFRID EDSTRÖM om »De tekniska anordningarna vid Olympiska spelen i Los Angeles», illustrerat bl. a. med kinofilm. Vid stämman den 16 november hölls av civilingenjör NILS LJUNGZELL föredrag om »Snabbtrafik i Stockholms skärgård och båt-typer härför», varefter vidtog en livlig diskussion.

Praktikkommittén avgav i oktober sitt utlåtande, vilket utmynnade i ett av Svenska Teknologföreningens styrelse biträtt förslag om organiserande av en den Svenska Industriens Praktiknämnd (S. I. P.), med ledamöter utsedda av Sveriges Industriförbund, Jernkontoret, Tekniska Högskolans lärarekollegium, K. Skolöverstyrelsen och Svenska Teknologföreningen, att intimt samarbeta med praktikbyråer, anordnade vid respektive tekniska läroanstalter. De olika institutioner, vilkas medverkan krävts för genomförande av denna plan, hava genomgående anslutit sig till förslaget. Enligt senare fattat beslut har nämnden kompletterats även med en av Chalmers tekniska instituts lärarekollegium utsedd ledamot. Till Svenska Teknologföreningens representant i nämnden har utsetts direktör KRIST. HULDT. Praktiknämnden har i februari 1933 konstituerat sig för att kunna i god tid före stundande sommar förbereda sommarpraktikens ordnande. Man har all anledning hoppas på att denna nämnd genom sin nära anknytning till industrien skall verksamt gagna ingenjörutbildningen genom ett rationellt tillrättläggande av elevpraktikproblemet, till gagn ej blott för de blivande ingenjörerna utan lika mycket för deras arbetsgivare.

Å standardiseringsområdet hava tidigare påbörjade arbeten inom avdelningen för Mekanik och Svenska Elektroingenjörssföreningen fortgått. För dessa arbeten har föreningen åtnjutit statsunderstöd genom Sveriges Standardiseringskommission med 3 000:— kr. för budgetåret 1931—32 och för budgetåret 1932—33 har dylikt anslag bevil-

jats med 3 000:— kr. Vidare hava yttranden lämnats i 12 olika, från Sveriges Maskinindustriförenings Standardkommission remitterade ärenden.

Utlåtanden hava under året avgivits rörande ändrad lagstiftning om mått och vikt, i två omgångar, anvisningar och råd angående skydd mot yrkesfara vid uppfodringsanordningar för personbefordran i gruvor och stenbrott (Avd. K-B och E.), ändrad organisation av Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen (Avd. V.) samt övre och undre sträckgräns för stål.

Uttalanden hava även från föreningen avgivits till Kungl. Maj:t rörande svenskt deltagande i en utställning i Italien av modern konstindustri och arkitektur (Avd. A.).

Efter hemställan från Sveriges Standardiseringskommission har genom Avd. för Industriell Ekonomi och Organisation utsetts en kommitté för fullföljande av arbetena för åstadkommande av enhetlighet inom industrien vid självkostnadsberäkningar.

Till besvarande lågo vid årsskiftet nya remisser om väglagstiftningen och om Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation.

12. Handböcker, handlingar och skrifter.

I serien Svenska Teknologföreningens Handböcker ha under året utgivits:

XXXIV. SEN 8 *Normer för slutna elektriska kokplattor.* Godkända av Svenska Elektroingenjörssföreningen den 23 januari 1931. Godkända av Elektriska Standardiseringskommittén den 18 maj 1932. Godkända av Sveriges Standardiseringskommission den 18 maj 1932.

XXXV SEN 9 *Normer för mättransformatorer.* Godkända av Svenska Elektroingenjörssföreningen den 23 januari 1931. Godkända av Elektriska Standardiseringskommittén den 18 maj 1932. Godkända av Sveriges Standardiseringskommission den 18 maj 1932.

XXXVI SEN 10 *Normer för blank och hård koppartråd och kopparlina för starkströmslufledningar.* Godkända av Svenska Elektroingenjörssföreningen den 23 september 1932. Godkända av Elektriska Standardiseringskommittén den 18

maj 1932. Godkända av Sveriges Standardiseringskommission den 10 november 1932.

Aven har utgivits: *Formulär till kontrakt för väghundehåll på generalentreprenad.*

Av föreningens handlingar hava under året utkommit:

237. *Skrivelser till* behandling vid STF:s *ordinarie stämma* 17 mars 1932. Styrelsens berättelse för år 1931. Föredrag och diskussioner vid avdelningarnas sammanträden under år 1931. Revisorernas berättelse för år 1931. Valkommitténs förslag till kandidater vid enligt stadgarnas § 16 föreskrivna val. STF:s Fastighets A.-B:s styrelse- och revisionsberättelser för år 1931.

238. Utlåtande angående *Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation*, avgivet av kommitterade, tillsatta den 14 mars 1932 av styrelsen för STF:s avd. för Väg- och vattenbyggnadskonst.

239. Förslag till yttrande angående *Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation*, STF:s avd. för Väg- och vattenbyggnadskonst.

240. Yttrande angående *Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation*, avgivet av STF:s avd. för Väg- och vattenbyggnadskonst den 7 juni 1932.

241. Förslag till *regler och råd för elektriska anläggningars dimensionering för överström*, utarbetat av Sv. Elektroingenjörssföreningens, avd. av STF, överströmskommitté.

242. Förslag till kompletterade och reviderade *normer för hållfasthetsberäkning av elektriska kraftledningar*, avgivet den 15 aug. 1932 av Sv. Elektroingenjörssföreningens, avd. av STF, kraftledningskommitté.

243. Förslag till *normer för blank och hård koppartråd och kopparlina för starkströmsluftledningar jämte motivering*, utarbetat av ESK:s särskilda utskott.

244. Skrivelse från styrelsen till föreningens stämma den 16 nov. 1932 med *förslag till budget för år 1933*.

245. *Utlåtande från Svenska Teknologföreningens Praktik-kommitté* den 7 oktober 1932.

246. Förslag till yttrande över *1929 års vägsakkunnigas förslag till lag om allmänna vägar och lag om vägdistrikt m. m.*, avgivet den 25 nov. 1932 av kommitterade inom STF:s avd. för Väg- och vattenbyggnadskonst.

247. Preliminärt program för *högre kurs i vägbeläggningsteknik*.

13. Biblioteket.

På grund av styrelsebeslut den 9 mars 1932 tillsattes en kommitté med representanter från föreningens avdelningar och med uppgift att taga under prövning vilka principer, som böra tillämpas vid användande av i föreningens budget för bibliotekets räkning anslagna medel samt huru bibliotekets inköpsärenden för framtiden böra handläggas samt att härom avgiva förslag.

I enlighet med av kommittén framlagt förslag beslöt styrelsen den 13 okt. tillsättande av en permanent biblioteksnämnd, bestående av en av styrelsen utsedd ordförande samt två representanter för vardera av avdelningarna för Kemi och Bergsvetenskap och Svenska Elektroingenjörssföreningen och en representant för envar av föreningens övriga avdelningar, samt fastställde instruktion för nämnden.

Kommittén och sedermera nämnden hava under året sammanträtt i allt 6 gånger och har huvudsakligen sysselsatt sig med frågor rörande nedbringandet av prenumera-tions-, bytes- och bindningskostnaderna; till följd härav hava fr. o. m. år 1933 en del mindre betydelsefulla tidskrifter utgallrats. I vissa fall har i stället föreslagits nya prenumerationer och nya byten.

Bokförrådet omfattar den $3^{1/2}$ 1932 c:a 15 700 volymer, och antalet löpande tidskrifter är 430.

Under året hava tillkommit följande viktigare publikationer och verk:

a) genom gåvor:

av civilingenjör C. Fineman: *Journal of the American Chemical Society* och *Chemical Abstracts*, 8 årg. av vardera (dels kompletta, dels enstaka häften) samt *Transactions of the American Electrochemical Society*, vol. 39--45.

» doktor I. Laurell: en samling äldre litteratur, som tillhört framlidne överste P. Laurell.

» Stockholms Målaremästareförening: 50-års Jubileums-festskrift.

» Institution of Electrical Engineers, London: *Account of the Faraday Centenary Celebrations*.

- av Luth & Roséns Elektriska A.-B.: *Electrica* 1931, å
fyra språk.
- » Göta Kanaldirektion: Göta Kanals historia
  - » A.-B. Stockholms Bryggerier: Tyska Bryggeriet och
Bryggerier o. bryggare i Stockholm.
  - » civilingenjör Hugo Morén: Society of Automotive En-
gineers Journal 1932.
  - » ingenjör Hjalmar Friberg: Zeitschrift des Vereins
Deutscher Ingenieure, 7 årgångar samt två festskrifter:
Die Berliner Elektrizitätswerke o. Die Weltausstellung
in Paris 1900.
  - » Stockholms hamnstyrelse: Riksbron 1931.
  - » Tekniska Samfundet, Göteborg: Minnesskrift 1882—
1932.
  - » Svenska Bomullsteknikerföreningen: 25-års jubileums-
skrift.
  - » civilingenjör J. Drakenberg: Jahrbuch der Schiffbau-
technischen Gesellschaft, 26 årgångar, Transactions
of the Institution of Naval Engineers, 35 årg., och
en samling böcker.
  - » Mr Evald Anderson, Los Angeles, (förmedlat av civil-
ingenjör Rob. Engström): Journal of Industrial and
Engineering Chemistry och Journal of the American
Chemical Society, 12 årgångar av vardera.
  - » Frank J. Sprague Anniversary Committee, New York:
Proceedings.
  - » Elektrotechnický Svaz Československý: Elektrotechnická
Rocenska E. S. C. 1932.
  - » Byggmästarens redaktion: ett stort antal diverse tid-
skrifter.
  - » Vattenfallsstyrelsens bibliotek: Zeitschrift für Binnen-
schiffahrt: 16 delvis kompletta årgångar.
  - » Järnvägs A.-B. Katrineholm—Köping: Handlingar rör.
tillämnade järnvägen Katrineholm—Köping.
  - » professor P. Röntgen; Aachen: Abhandlungen aus dem
Institut für Metallhüttenwesen u. Elektrometallurgie
der Technischen Hochschule, Aachen, 1 Band.
  - » American Society of Mechanical Engineers: Transac-
tions 1931.
  - » A.-B. Åbjörn Anderson, Svedala: Minnesskrift 1882
—1932.

- av Bergsskolan, Filipstad: Elever 1830—1930.
- » herr Emil Hjort, Köpenhamn: Electric Welding 1932
och för framtiden.
  - » American Society of Civil Engineers, New York: John
Fritz Medal Board of Award, 5 stycken.
  - » Internat. Illuminating Congress, London: Transactions
1931.
  - » marindirektör Fr. Arsenius: omkring 200 böcker och
tidskrifter, som tillhört framlidne direktör Carl Ång-
ström.
  - » ingenjör J. Härdén: Transactions of the American
Electrochemical Society, 16 volymer, Transactions of
the Faraday Society, 15 häften och Metallurgical and
Chemical Engineering, 3 volymer.
  - » A.-B. Archimedes: 25-års jubileumsskrift.
  - » maskiningenjör E. Grotte: Journal of the American
Society of Electrical Engineers, 6 årgångar.
  - » kaptan L. Lawski: Internat. Association of Navigation
Congress, London 1923, 4 volymer.

b) genom inköp: av besparingsskäl hava inköpen in-
skränkts till fortsättningsband av några större verk, såsom:
De Tekniska Vetenskaperna, Ullmans Encyklopädie, Muss-
pratts Chemie, Wasmuths Lexicon der Baukunst, Nordisk
Familjebok etc.

Antal hemlån från biblioteket har varit 1 107, omfat-
ande såväl tidskrifter som böcker.

14. Personal.

Inga personalombyten äro att för året omnäma.

15. Ekonomi.

En särskild av styrelsen utsedd ekonomikommitté har
under år 1932 varit verksam och har dels utarbetat för-
slaget till 1933 års budget, dels haft under prövning
olika förslag till besparingar och till regleringar i årsav-
gifterna. Ekonomikommitténs arbete, som först i början
av 1933 avslutats, har bl. a. föranlett ett förslag till stadge-

ändringar som styrelsen i särskild skrivelse förelägger föreningen vid 1933 års vårstämman.

I fråga om ekonomin framlägges i övrigt som vanligt särskild berättelse.

Stockholm den 8 februari 1933.

För Svenska Teknologföreningens styrelse.

KRISTOFFER HULDT.

/K. A. Fröman.

Till Svenska Teknologföreningen.

Under sistförlutna år har på uppdrag av Svenska Teknologföreningens styrelse en särskild kommitté underkastat föreningens ekonomiska frågor en noggrann prövning, dels med hänsyn till möjliga besparingsåtgärder, dels för att undersöka om och i vad mån några lindringar i för närvarande stadgade ledamotsavgifter kunna ifrågasättas. På grundval av kommitténs tidigare utredning framlade styrelsen det sedermera av föreningen å sistlidna novemberstämma fastställda förslaget till budget för år 1933. Styrelsen har, särskilt på grund av rådande depression, funnit i hög grad önskvärt att kunna genomföra någon sänkning i ledamotsavgifterna. Då emellertid kommitténs utredningar och styrelsens därefter verkställda prövning givit vid handen att inga avsevärda insparingar kunna göras å budgetens utgiftssida, utan men för föreningens verksamhet, har det tyvärr visat sig för närvarande icke möjligt att föreslå några genomgripande avgiftslindringar.

Styrelsen anser emellertid i första hand angeläget att underlätta rekryteringen till föreningen och att bereda dess yngsta ledamöter något sänkta avgifter. Efter prövning av olika alternativa möjligheter, har styrelsen stannat vid ett förslag, innebärande att årsavgiften för ledamot under 27 års ålder sänkes från 35:— till 25:— kr. i Stockholm med omnejd och från 20:— till 15:— kr. i övrigt. Enligt verkställd beräkning skulle denna ändrade bestämmelse, om den varit gällande under år 1931, vållat en minskning i årsinkomsten av c:a 1 900:— kr., om ledamotsantalet varit oförändrat. Det bör dock kunna påräknas, att en dylik lättnad i avgiften skall åtminstone småningom medföra kompensation genom ökad anslutning.

Vidare har ansetts skäligt och riktigt, att — såsom en konsekvens av den år 1927 vidtagna ändring i stadgaras § 2, varigenom den, som erhållit avgångsbetyg från Chalmers tekniska instituts högre avdelning, i likhet med från K Tekniska högskolan utexaminerade, förklarades, utan särskild kompetensbedömning i övrigt, kunna föreslås

till inval — de unga Chalmersingenjörerna beredas samma förmån som de från Tekniska högskolan utexaminerade ingenjörerna även i avseende på rätten att vinna ledamotskap utan inval, efter anmälan före utgången av första kalenderåret efter ingenjörsexamen och mot erläggande av en inträdesavgift av 15: — kr.

Styrelsen får sålunda föreslå föreningen att besluta vidtagande av följande ändringar i föreningens stadgar, nämligen:

I § 4 tillägges ett nytt stycke av följande lydelse:

»Medlem av Högre avdelningens elevkår vid Chalmers tekniska institut, som erhållit avgångsbetyg från Chalmers tekniska instituts högre avdelning, äger att utan inval inträda som ledamot i föreningen på därom gjord, av kårens styrelse tillstyrkt anmälan mot erläggande av föreskriven inträdesavgift.

§ 21 gives följande ändrade lydelse:

»I föreningen invald ledamot har att erlægga en inträdesavgift av 60 kr. För förutvarande medlem av Tekniska högskolans studentkår eller av Högre avdelningens elevkår vid Chalmers tekniska institut, som enligt § 4 inträder som ledamot i föreningen eller inväljes i föreningen före fyllda 30 år, utgör dock inträdesavgiften 15: — kronor».

§ 22 gives följande ändrade lydelse:

»Ledamot erlägger på tid, som av föreningens styrelse bestämmes, en årsavgift, vilken utgör:

- a) för i Stockholm med omnejd bosatt ledamot vid ålder:
  - under 27 år: 25 kronor
  - över 27, men under 30 år: 35 kronor; och
  - över 30 år: 45 kronor,
  - sådana ledamöter över 60 år dock obetaget att erlægga årsavgift med 35 kronor;
- b) för annan ledamot vid ålder:
  - under 27 år: 15 kronor
  - över 27, men under 30 år: 20 kronor; och
  - över 30 år: 25 kronor
  - sådana ledamöter över 60 år dock obetaget att erlægga årsavgift med 20 kronor.

Årsavgift fordras ej under det år, då inträdesavgift erlagts.
Hedersledamot erlägger ej någon avgift till föreningen.»

Stockholm den 8 mars 1933.

För Svenska Teknologföreningens styrelse

KRISTOFFER HULDT.

/ K. A. Fröman.

Föredrag och diskussioner vid avdelningarnas sammanträden under år 1932.

Avdelningen för Mekanik.

»Meddelande angående generatorgasdrivna bilar», föredrag av professor E. HUBENDICK.

»Den senare utvecklingen av Elektrolux' kylskåp», föredrag av civilingenjör N. LAURIN.

»Elektrische Lichtbogenschweissung für manuellen und automatischen Betrieb», föredrag av Ingenieur OTTO WEISS, Wien.

»De verkstadstekniska mätmetodernas utveckling samt riktlinjer och synpunkter på ett effektivare ordnande av kontrollen av mätverktyg och mått», föredrag av ingenjör WILH. ENGSTRÖM.

»Hesselman-motorn och dess utveckling», föredrag av överingenjör K. J. E. HESSELMAN.

»De svenska rullagens användning å in- och utländsk järnvägsmaterial», föredrag av byråingenjör E. NOTHIN.

»Utdrag ur ryska 5-årsplanen för metallindustrien», föredrag av ingenjör ADOLF LAURIN.

»Räknemaskinen Facits senaste modell», meddelande av ingenjör AUG. V. JANSSON.

»Ljungströms mottryckslokomotiv», föredrag av överingenjör A. LYSHOLM.

»Stavhaspelbindaren, en modern, svensk skördemaskin för liggsäd» föredrag av direktör S. ALWERUD.

»Nifeförgasaren», föredrag av civilingenjör NILS GUSTAFSSON.

»Befälsföring», föredrag av kommandörkapten GÖRAN WAHLSTRÖM.

Avdelningen Svenska Elektroingenjörssällskapet.

»Schwingungserscheinungen an Freileitungen», föredrag av dr.-ing. K. SUTTER, Genève.

»Telefonsjökablarnas utveckling under en 10-årsperiod», föredrag av byrådirektör A. HOLMGREN.

»Telefonkabelförbindelsen Stockholm—Malmö», föredrag av byrådirektör A. HEDÉN.

»Irländska fristatens elektrifiering», med föredrag av överdirektör W. BORGQUIST: »Allmänna förutsättningar för elektrifieringen, företagets organisering samt de resulterande taxorna»; driftchefen T. STRAND: »De tekniska huvuddragen samt hittills erhållna driftserfarenheter».

»Synpunkter vid bedömning av rundradiomottagares egenskaper», diskussion med inledningsanföranden av: Ingenjör F. FRANSSON, civilingenjör E. LÖFGREN och civilingenjör A. STEDT.

»Den trefasiga kommutatormotorns praktiska användning», föredrag av civilingenjör J. DRAKENBERG.

»Östrands Sulfatfabrik, särskilt ur kraftekonomisk och elektroteknisk synpunkt», föredrag av ingenjör H. BRODIN.

»Die neuere Entwicklung der Hochleistungsschalter», föredrag av professor J. BIERMANN, Berlin.

»Fjärskrivmaskinen och dess användningsområden», föredrag av ingenjören O. T. HOLST, Oslo, och direktör P. STORCH, Berlin.

»Der Quecksilberdampfgleichrichter und seine Anwendungen in der Zukunft», föredrag av diplomingenjör A. DANZ, Baden, Schweiz (anord. gemensamt med Ingenjörsvetenskapsakademien).

»Kortslutssäkerhet och paralleldrif vid elektriska anläggningar», instruktionskurs anordnad gemensamt med Ingenjörsvetenskapsakademien och Svenska Elektricitetsverksföreningen med föredrag av: Tekn. dr. I. HERLITZ: »Kortslutsström och överströmsskydd i elektriska anläggningar»; tekn. dr. R. LUNDHOLM: »Betingelserna för god paralleldrif mellan kraftstationer».

»Den legerade plåten och dess inverkan på de elektriska maskinkonstruktionerna», diskussion med inledningsföredrag av: Ingenjör B. ANDERSSON: »Den legerade plåtens allmänna egenskaper»; professor E. ALM: »Den legerade plåtens betydelse för de elektriska maskinkonstruktionernas utveckling».

»Ett nytt system för selektortelefoni, speciellt för järnvägar», föredrag av civilingenjör H. V. ALEXANDERSSON.

»Driftsäkerhets-, överströms- och spänningsregleringsproblem vid till storkraftverk anslutna industriella anläggningar», diskussion med inledningsföredrag av tekn. dr. I. HERLITZ.

»High Power Broadcasters», föredrag av Mr. A. G. L. MASON, London.

»Överspännings inträngande i transformatorlindningar», diskussion med inledningsföredrag av professor H. NORINDER.

»Några nyare resultat inom atomforskningen», föredrag av professor M. SIEGBAHN.

Avdelningen Svenska Arkitektföreningen.

»Arkitekterna och landsortens byggnadsproblem», föredrag av länsarkitekt ERIK FRIBERGER och stadsarkitekt GUNNAR LECHÉ.

»Stockholms sjukhusplaner», föredrag av borgarrådet VICTOR KARLSSON och ingenjör HJALMAR CEDERSTRÖM.

»Arkitekturen och de fria konsterna», föredrag av konstnären ISAAC GRÜNEWALD och arkitekt SVEN-IVAR LIND.

»Erfarenheter från betonghus», föredrag av arkitekt NILS EINAR ERIKSSON.

»Tävlingen om bebyggandet av Stockholms Bryggeriers tomter vid Kungsholmstorg», föredrag av professor CARL BERGSTEN.

»Stockholmsnaturen som folkpark», föredrag av arkitekt HAKON AHLBERG.

»Parkpolitik utomlands och hemma», föredrag av arkitekt GÖSTA ROLLIN.

»Idrottsplatser och friluftsbad i Stockholm», föredrag av sekreterare G. NYRÉN.

»Rationell byggnadsteknik i U. S. A.», föredrag av arkitekt L. MARNUS.

»Bilder från en resa i Tyskland, Frankrike och Italien», föredrag av arkitekt L. REINIUS.

Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst.

»Revy över vad som hänt under år 1932»: »inom brobyggnads- och byggnadstekniken» av civilingenjör Bo D. EKElund; »inom järnvägstekniken» av förste byråingenjör KARL J. AHLBERG; »inom kommunaltekniken» av förste

ingenjör NILS LIDVALL; »inom vattenkrafttekniken» av civilingenjör ERIK UPMARK och »inom vägbyggnadstekniken» av civilingenjör NILS VON MATERN.

»Undervisningen i vägteknik vid Tekniska Högskolan», föredrag av civilingenjör E. PAUL WRETTLIND.

»Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation», föredrag av civilingenjör ALEX. SÖDERGREN.

»Nyare rön inom sjöregleringstekniken», föredrag av civilingenjör NILS JAKOBSSON.

»Kina av i dag från ingenjörens synpunkt», föredrag av kapten ROB. BJUKE.

»Kommittéförslaget till yttrande angående väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation», föredrag av broinspektör C. RUDOLF KOLM.

»Det omarbetade förslaget till yttrande ang. väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation», föredrag av major WALO VON GREYERZ.

»Bilder och intryck från resan till Los Angeles-Olympiaden», föredrag av civilingenjör Bo D. EKElund.

»Några erfarenhetsrön från en resa till Tyskland och Frankrike för studier av nyare bostadsområden», föredrag av överstelöjtnant INGEMAR PETERSSON och löjtnant HARALD FRÖLÉN.

»Kort redogörelse för den internationella kongressen för bro- och byggnadskonstruktioner i Paris i maj 1932», föredrag av tekn. dr. HJALMAR GRANHOLM.

»Några reflexioner rörande vägbroar av betong», föredrag av civilingenjör EJNAR LANDBERG.

»1929 års sakkunnigas förslag till lag om allmänna vägar och lag om vägdistrikt m. m.», föredrag av civilingenjör NILS VON MATERN.

Avdelningen för Kemi- och Bergsvetenskap.

»Något om jässtyntes», föredrag av överingenjör H. BRAHMER.

»Square-setting, resumé över iakttagelser och rön vid försök därmed i Svärdsjö gruvor», föredrag av bergsingenjör SVEN THORNÉ.

»Något om förtennade materials korrosion», föredrag av civilingenjör SVEN BRENNERT.

»Nya resultat och framsteg inom cellulosatekniken», föredrag av professor ERIK HÄGGLUND.

»Något om Hofors bruks gruvdrift och dennas rationalisering», föredrag av bergsingenjör H. LÖWENHIEM.

»Över elektriska ljusbågs- och ljusbågsmotståndsuppar samt deras effektfaktor», föredrag av tekn. dr. A. WEJNARTH.

»Guld- och silverbergsbruket i västra Sumatra», föredrag av bergsingenjör OLOF EKLUND.

»Något om de rostfria stålens nuvarande användningsområden», föredrag av professorn greve Bo KALLING.

»Kväveindustriens läge jämte intryck från besök vid Leuna- och Moscyceverken», föredrag av ingenjör OTTO CYRÉN.

»Några vattenkatastrofer vid svenska bruk», bergshistorisk relation av bruksdisponenten fil. dr. CARL SAHLIN.

Avdelningen för Skeppsbyggnadskonst.

»Några erfarenheter rörande tankfartygs konstruktion och underhåll», föredrag av överingenjör FOLKE SELDÉN.

»Om ankare och ankarkätting», föredrag av mariningenjör G. HARTZELL.

»Götaverkens ångkompressor», föredrag av civilingenjör O. HAMMAR.

»Svetsningen och klassificeringssällskapen», föredrag av civilingenjör K. RINGDAHL.

»Skärgårdsbåtar av nya typer», föredrag av civilingenjör N. J. LJUNZELL.

»Mythen, en helsvetsad passagerarebåt», föredrag av överingenjör R. FURRER.

Avdelningen för Teknisk undervisning.

Diskussion om undervisningen i konstruktionsämnen med inledningsanförande av professor G. WALLQUIST.

»Tekniska högskolans nya flygtekniska laboratorium», föredrag av professor I. MALMER.

Avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation.

»Ingenjörens uppgifter i depressionstider», föredrag av disponent ELIS BOS.EUS.

»Vem skördar vinsten av rationaliseringen», föredrag av ingenjör IVAR JANTZEN, Köpenhamn.

»Några synpunkter angående enhetligt kalkylförfarande», föredrag av direktör E. GILLBERG.

»Planering inom industrien med hänsyn till konjunkturväxlingarna», föredrag av kommerserådet AXEL F. ENSTRÖM.